

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การล่วงเกินทางเพศ (Sexual abuse) เป็นเหตุการณ์ที่พบได้เสมอในสังคมปัจจุบัน แต่การศึกษาวิจัยเพื่อหาอุบัติการณ์และความชุกที่แท้จริงเป็นเรื่องที่กระทำได้ยาก เนื่องจากถูกมองว่าเป็นเรื่องที่น่าอาย และเป็นตราบาปที่ไม่ควรเปิดเผย จากการศึกษาของ The National Center for Child Abuse and Neglect (Melvin, 1981) พบอุบัติการณ์ของการทารุณทางเพศ ร้อยละ 0.7 ซึ่งเป็นอุบัติการณ์ต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับการทารุณกรรมเด็กในรูปแบบอื่นๆ สำหรับในประเทศไทย โรงพยาบาลตำรวจได้ช่วยเหลือเด็กผู้หญิงซึ่งถูกล่วงเกินทางเพศที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 ถึง พ.ศ. 2536 ดังนี้ พ.ศ. 2532 จำนวน 156 ราย พ.ศ. 2533 จำนวน 154 ราย พ.ศ. 2534 จำนวน 140 ราย พ.ศ. 2535 จำนวน 153 ราย และ พ.ศ. 2536 จำนวน 284 ราย (สุรพล จงพาศิษย์กุลธร และจันทนา วิชาศิริ, 2537) และศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กได้ให้การช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศตลอดปี พ.ศ. 2538 จำนวน 61 ราย และ พ.ศ. 2539 จำนวน 70 ราย ซึ่งเด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง แต่ผู้ที่กระทำการล่วงเกินทางเพศเป็นเพศชายทั้งหมด และส่วนมากจะเป็นบุคคลในครอบครัวหรือคนที่เด็กรู้จัก

การล่วงเกินทางเพศที่เกิดขึ้น จะก่อให้เกิดผลที่รุนแรงและยาวนานแก่เด็กในหลายด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย เด็กอาจมีอาการเจ็บป่วยจากการติดเชื้อของระบบอวัยวะสืบพันธุ์ เช่น หนองใน การอักเสบของอวัยวะสืบพันธุ์ รวมทั้งการตั้งครรภ์ ทางด้านจิตใจอาจก่อให้เกิดบาดแผลทางใจแก่เด็ก ในระยะเริ่มแรกเด็กอาจมีอาการหวาดกลัว ฝันร้าย วิตกกังวล ตกใจง่าย เด็กบางรายอาจจะรู้สึกเหมือนตนเองกำลังประสบเหตุการณ์นั้นอีก นอกจากนี้เด็กจะมีอาการเศร้า มีความรู้สึกผิด ซึ่งเป็นผลจากการที่เด็กคิดว่ามีส่วนในการทำให้เกิดเหตุการณ์ด้วย เพราะการกระทำความผิดที่เกิดขึ้น อาจเป็นความรู้สึกแปลกใหม่ที่เด็กไม่เคยประสบมาก่อน เด็กอาจเกิดความรู้สึกพอใจในขณะนั้น บางครั้งผู้ที่ทำการล่วงเกินทางเพศอาจกล่าวหาว่าเด็กชอบหรือเปิด

โอกาสให้กระทำ สำหรับผลกระทบทางจิตใจในระยะยาวจะทำให้เด็กขาดความไว้วางใจพื้นฐานต่อบุคคลและสังคมรอบข้าง เด็กบางรายมีอาการซึมเศร้า ทำให้การเรียนตกต่ำลง บางรายหนีออกจากบ้านหรือใช้สารเสพติด นอกจากนี้การพัฒนาบุคลิกภาพจะมีปัญหา อาจมีบุคลิกภาพผิดปกติ โดยเฉพาะเด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศเป็นระยะเวลานานทำให้เด็กบางรายมีลักษณะขี้ขลาด มีพฤติกรรมตำส่อนทางเพศ หรือกลายเป็นคนเก็บกด ไม่สามารถมีความสุขทางเพศได้เหมือนบุคคลทั่วไปเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ปัญหาและผลกระทบต่อเด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศเป็นปัญหาที่สำคัญ การป้องกันมิให้เกิดการล่วงเกินทางเพศเป็นวิธีที่เหมาะสมซึ่งจะต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย รวมทั้งองค์กรต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน วิธีป้องกันอย่างหนึ่งที่สามารถกระทำได้คือ การสอนให้เด็กรู้วิธีป้องกันตนเองจากการถูกล่วงเกินทางเพศ ซึ่งสามารถป้องกันได้ในระดับหนึ่งซึ่งผู้กระทำมิได้ใช้ความรุนแรงร่วมด้วย จากการศึกษาของ Bentovim et al (1987 cited by Smith and Bentovim, 1994) พบว่า การล่วงเกินทางเพศจะเกิดขึ้นกับเด็กในช่วงอายุ ระหว่าง 8-12 ปี มากที่สุด Finkelhor และ Baron (1986 cited by Smith and Bentovim, 1994) ศึกษาพบว่า อายุของเด็กผู้หญิงที่เริ่มเสี่ยงต่อการถูกล่วงเกินทางเพศมากที่สุด คือ 6-7 ปี และจะมีความเสี่ยงมากที่สุด เมื่ออายุ 10 ปี โดยที่เพศหญิงเสี่ยงต่อการถูกล่วงเกินทางเพศมากกว่าเด็กชาย ในอัตรา 2.5 : 1 สำหรับในประเทศไทย ศูนย์พิทักษ์เด็ก พบว่าเด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศมากที่สุด มีอายุระหว่างระหว่าง 8-13 ปี

จากการศึกษาดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าอายุของเด็กที่เสี่ยงต่อการถูกล่วงเกินทางเพศคือ ช่วงอายุระหว่าง 6-12 ปี นักจิตวิทยาเรียกวัยนี้ว่า วัยเรียน (School age) ซึ่ง Piaget กล่าวว่า พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กวัยนี้จะก้าวสู่ภาวะอีกระดับหนึ่ง สามารถรวบรวมข้อมูลต่างๆที่ได้รับจัดเป็นระบบหมวดหมู่ มองเห็นความแตกต่างของสิ่งต่างๆได้ เริ่มคิดอย่างมีเหตุผล สรุปหลักเกณฑ์จากข้อคิดต่างๆได้ และเริ่มแสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์ได้ (Hurlock, 1986) เด็กวัยเรียนจึงควรจะสามารถในการเรียนรู้วิธีป้องกันตนเองจากการถูกล่วงเกินทางเพศได้ เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปใช้เมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ที่นำไปสู่การล่วงเกินทางเพศ ซึ่งพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กวัยเรียนนี้จะพัฒนาเพิ่มมากขึ้นตามอายุ ดังผลการศึกษาของ Finkelhor (1979) และ Tutty (1991) ที่พบว่า ความสามารถในการเรียนเรื่องการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงเกินทางเพศนั้นขึ้นอยู่กับอายุของเด็กด้วย ทำให้ผู้วิจัยเลือกที่จะศึกษาเด็กในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 5 เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างในการเรียนรู้จากการ

ได้รับการสอนวิธีป้องกันตนเองจากการถูกล่วงเกินทางเพศ ทำให้ทราบถึงความเหมาะสมในการสอนว่า ควรจะเริ่มเมื่อใด เนื่องจากเด็กในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นช่วงต้นของเด็กวัยเรียนที่เริ่มมีพัฒนาการด้านสติปัญญาในระดับการคิดเชิงรูปธรรม แต่เด็กในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นั้น เป็นวัยที่พัฒนาการทางด้านสติปัญญาในระดับการคิดเชิงรูปธรรม กำลังพัฒนาเต็มที่ ซึ่งผลการศึกษาที่ได้จะเป็นแนวทางในการนำแผนการสอนและสื่อการสอน ประยุกต์ใช้ในการสอนการอย่างเหมาะสมตามระดับอายุของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับวิธีป้องกันตนเอง จากการถูกล่วงเกินทางเพศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 5 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนวิธีป้องกันตนเองจากการถูกล่วงเกินทางเพศกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการสอน
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 5 ของโรงเรียน ในสังกัดกรุงเทพมหานคร ของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังได้รับการสอนวิธีป้องกันตนเองจากการถูกล่วงเกินทางเพศ

สมมุติฐานของการวิจัย

1. คะแนนความรู้ เกี่ยวกับวิธีป้องกันตนเองจากการถูกล่วงเกินทางเพศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 5 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการสอนวิธีป้องกันตนเองจากการถูกล่วงเกินทางเพศจะสูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 5 ที่ไม่ได้รับการสอน
2. คะแนนความรู้ เกี่ยวกับวิธีป้องกันตนเองจากการถูกล่วงเกินทางเพศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จะสูงกว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภายหลังจากที่ได้รับการสอน

คำนิยามศัพท์

เด็กวัยเรียน (School age children) หมายถึง เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 5 ที่มีอายุระหว่าง 8-12 ปี ทั้งเพศชายและเพศหญิง ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

การเรียนรู้ (Learning) หมายถึง การที่เด็กวัยเรียนได้รับการสอนเกี่ยวกับการสัมผัส ส่วนของร่างกายที่เป็นส่วนตัว สิทธิของเด็กที่จะกล่าวปฏิเสธ กลอุบาย และการบอกกล่าว เพื่อขอความช่วยเหลือตามแผนการสอน และสื่อการสอน ทำให้เด็กวัยเรียนแสดงพฤติกรรม เหมือนตัวแบบได้

การป้องกันตนเองจากการถูกล่วงเกินทางเพศ (Sexual abuse prevention) หมายถึง วิธีการที่เด็กวัยเรียนได้รับจากการเรียนรู้เพื่อปกป้องตนเองให้ปลอดภัยจากการถูกล่วงเกินทางเพศด้วยการกระทำในรูปแบบต่างๆ เช่น การถูกล้อล่ร้ายวะเพศ หรือกั้น หรือหน้าอกของเด็ก เพื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศของผู้กระทำ โดยที่การกระทำเหล่านี้มิได้มีการใช้กำลังรุนแรง บังคับเด็ก

ขอบเขตในการทำวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 5 ทั้งเพศ ชายและเพศหญิง ซึ่งกำลังศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2538 ซึ่งเป็น นักเรียนชั้นประถม ศึกษาปีที่ 3 จำนวน 68 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 50 คน และทำการสอนในเดือนมกราคม ถึงกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2539

ประโยชน์ที่จะได้รับ

เป็นแนวทางในการนำแผนการสอนและสื่อการสอน ประยุกต์ใช้ในการสอนสุขภาพ จิตในโรงเรียน ได้อย่างเหมาะสมตามระดับอายุของนักเรียนต่อไป

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย